

Dosarul nr. 3ra-765/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Valentina Tighineanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu
privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării
pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost
menținută hotărârea din 18 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 08 noiembrie 2018 Valentina Tighineanu a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
contestarea actului administrativ și obligarea recalculării și achitării pensiei pentru
vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în perioada 23 februarie 1983-
01 februarie 2002 a activat în organele procuraturii, având o vechime în muncă de
procuror de 19 ani.

A menționat că, începând cu data de 10 august 1998, la atingerea vârstei de 50
de ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din
salariul mediu lunar și a constituit 741,42 de lei lunar, conform funcției deținute de
procuror în Procuratura pentru contribuirea exercitării justiției în Curtea de Apel, pe
care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei.

A susținut că, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza
Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în

sectorul bugetar, de la data de 01 ianuarie 2008 cuantumul pensiei i-a fost recalculat și constituia 3600 de lei, conform dreptului dobândit.

A relevat că, Casa Națională de Asigurări Sociale a transmis Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău dosarul său de pensionare, însă ultima, din motive neîntemeiate, l-a lipsit de dreptul dobândit licit.

A invocat că, conform art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, procurorii pensionați de asemenea beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel, încă odată fiindu-i reconfirmat prin lege dreptul la recalcularea pensiei în mărime de 80% din salariu procurorului în exercițiu conform funcției deținute, dobândit legal la data de 10 august 1998.

A mai invocat că, prin Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 335-XVI din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, care se achită începând cu 01 ianuarie 2013.

A relevat că, conform art. XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 01 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul Procuraturii, în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

A declarat că, conform art. 51 alin. (1) și (2) lit. c) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului din procuratura teritorială și procuratura unității teritoriale autonome Găgăuzia se stabilește în cuantum de 3,15 salarii medii pe economie pentru procurorul care are o vechime în muncă în funcția de procuror de peste 12 ani.

A declarat că, toate condițiile indicate au fost întrunite de ea, însă Casa Națională de Asigurări Sociale, din motive neîntemeiate, la momentele respective, nu i-a efectuat recalcularea pensiei, lipsind-o în asemenea mod de dreptul dobândit legal în anul 2006 de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

A relatat că, la data de 27 septembrie 2018, considerând că organele de asigurări sociale i-a încălcat grav dreptul de proprietate (pensie), dobândit anterior legal prin aplicarea obligatorie pentru procurorii pensionați a principiului recalculării pensiei la majorarea ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție, s-a adresat cu cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție, conform prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 335 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, însă pînă la depunerea prezentei cereri, nu a primit răspuns la cererea prealabilă.

A menționat că, atît Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, cît și cele anterioare (din 1992 și 2003) asigură reglementarea garanțiilor sociale, una din ele fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică la o anumită vîrstă - 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

A precizat că, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a decis că, stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică. Aceeași instanță de jurisdicție constituțională a indicat și pentru viitor organelor cu drept de inițiativă legislativă că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, procurorului. Totodată, Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că, cuantumul pensiei stabilite printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

A menționat că, Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004, a statuat că, normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensii, consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate.

A susținut că, Curtea Constituțională, prin hotărârea enunțată, a menționat că, dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrând în contradicție cu art. 22 din Constituție. Conform regulii generale, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau îl poate înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

A solicitat repunerea în termenul lezat și obligarea pârâtei de a-i recalcula pensia pentru vechime în muncă, ținând cont de majorarea salariului procurorului în conformitate cu anexa nr. 3 la Legea nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar), majorarea ulterioară de la 01 aprilie 2018 (data intrării în vigoare a Legii nr. 152 din 01 iulie 2016 și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură) și de fiecare dată a majorării salariului procurorului în exercițiu în funcția dată – procuror în procuratura de circumscripție Chișinău.

Pe parcursul judecării cauzei Valentina Tighineanu și-a concretizat pretențiile, invocând că, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 a fost informată despre faptul că, au fost abrogate alin. (3)-(10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 și începând cu data de 01 iulie 2011 pensia procurorilor nu se mai recalculează în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

A considerat că, răspunsul enunțat este ilegal și a solicitat recunoașterea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 ca fiind ilegal și obligarea pârâtei să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă conform legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului în funcție.

Prin hotărârea din 18 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de către Valentina Tighineanu, a fost recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să achite Valentinei Tighineanu pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, începând cu data de 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu data de 01 august 2016, după creșterea salariului conform art. 60 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 (în vigoare de la 01 august 2016), inclusiv modificările din 01 aprilie 2018, pe toată perioada de pensionare, reieșind din funcția deținută.

Prin decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 02 mai 2019 și 05 iulie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare, ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

A susținut că, începând cu data de 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor au fost reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii (în vigoare până la data de 01 ianuarie 2018).

A afirmat că, art. 46² din Legea enunțată nu prevedea faptul că, pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

A relevat că, începând cu data de 01 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la 1 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

A mai relevat că, noile prevederi legale au exclus posibilitatea recalculării pensiei procurorului în demisie în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, însă legislatorul a prevăzut și a acordat o substituție echitabilă (în limitele posibilității resurselor financiare disponibile în buget) în acest sens prin faptul că, pensia procurorilor se indexează anual la data de 01 aprilie, precum prevede art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

A invocat că, prima instanță practic a asimilat funcția de procuror cu cea de judecător. Or, drepturile și obligațiile procurorilor, inclusiv protecția socială din partea statului a acestora a fost legiferată separat de către cea a magistraților.

A notat că, Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate prevederile art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, ce prevedeau recalcularea pensiilor și indemnizațiilor viagere ale procurorilor, a fost obiectul examinării sub aspectul constituționalității acesteia.

A specificat că, prin Hotărârea nr. 27 din 20 noiembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea Constituțională a recunoscut ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 09 iunie 2011, care reglementează condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu, cât și a celor în demisie.

A menționat că, Curtea Constituțională a reținut că, plasarea instituției Procuraturii în capitolul nou al Constituției „Autoritatea judecătorească” nu face ca procurorii să dobândească automat statutul de magistrat. Acest fapt nu permite tratarea statutului procurorilor prin prisma principiului independenței justiției și a judecătorului stipulate de art. 116 din Constituție.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, Valentina Tighineanu a activat în organele Procuraturii în perioada 23 februarie 1983-01 februarie 2002, iar începând cu data de 01 septembrie 1998, după atingerea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă în mărime de 80% din salariul mediu lunar conform funcției deținute de procuror în Procuratura pentru contribuirea exercitării justiției în Curtea de Apel.

La data de 27 septembrie 2018 Valentina Tighineanu a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea pensiei ca procuror, conform modificărilor operate în legislația privind salarizarea procurorului.

Prin răspunsul nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat că, cuantumul pensiei sale a fost indexat în anii 2012-2018 și de la data de 01 aprilie 2018 a constituit 4833,42 de lei lunar, iar conform art. 33 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, recalcularea pensiei se efectuează numai în cazul apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie. Prin urmare, nu este temei legitim de a recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Valentina Tighineanu a solicitat recunoașterea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 ca fiind ilegal și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă conform legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului în funcție.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, recunoscând ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 și obligând Casa Națională de Asigurări Sociale să achite Valentinei Tighineanu pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, începând cu data de 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu data de 01 august 2016, după creșterea salariului conform art. 60 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 (în vigoare de la 01 august 2016), inclusiv modificările din 01 aprilie 2018, pe toată perioada de pensionare, reieșind din funcția deținută.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este una întemeiată și legală.

Conform art. 34 alin. (6) din Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (în vigoare până la 17 martie 2009), procurorii pensionați beneficiază

de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

Conform art. 73 alin. (1) și (8) din Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură (în vigoare până la 01 august 2016), persoana care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime totală în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni în funcția de procuror sau de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% față de salariul mediu al procurorului în exercițiu în funcția respectivă, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani, are dreptul la un adaos de 3%, dar nu mai mult de 80%. Salariul mediu se determină la momentul stabilirii pensiei, luându-se în considerare ultima funcție deținută de procuror.

Procurorii pensionați beneficiază de recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației de viagerie în cazul majorării generale a salariului procurorilor. Recalcularea pensiei pentru vechime în muncă se efectuează ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea se efectuează din data de întâi a lunii în care a fost efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

În condițiile Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, care se efectuează începând cu 01 ianuarie 2013, iar conform art. XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 01 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (în vigoare până la 01 decembrie 2018), precum și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în funcție de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

La caz, se reține că, conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. I pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, la determinarea temeiurilor juridice, condițiilor de stabilire și plată a pensiilor, modalităților de calculare a quantumului pensiei, legiuitorul are obligația de a ține cont de faptul că, asigurările sociale stabilite anterior nu pot fi anulate fără a fi substituite prin măsuri echivalente. Noile prevederi legale se vor aplica numai pentru viitor și numai față de persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

La fel, Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici prevede că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului. Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra

faptului că, cuantumul pensiei, stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate nu poate fi suspendată printr-un act normativ adoptat ulterior.

Conform art. 140 din Constituția Republicii Moldova, legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale. Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate.

Conform art. 28 alin. (1) și (2) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, actele Curții Constituționale sunt acte oficiale și executorii, pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice. Actele normative sau unele părți ale acestora declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărârii respective a Curții Constituționale.

Sub acest aspect, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, a declarat neconstituționale articolul II și punctele 7 și 9 ale articolului III din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” în partea referitoare la art. 46¹ al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat”.

În pct. 77-80 din aceeași Hotărâre, Curtea Constituțională a menționat că, la aprecierea corespunderii prevederilor legale contestate cu garanțiile dreptului de proprietate statuate de articolul 46 din Constituție, Curtea Constituțională va ține cont de prevederile articolului 4 din Constituție și, conform practicii sale, de prevederile Convenției Europene și jurisprudența Curții Europene.

Totodată, Curtea Constituțională a reiterat că, prin Hotărârea nr. 19 din 18 octombrie 2011, drepturile care decurg din sistemele de protecție socială, deși nu sunt menționate expres în Convenția Europeană, intră totuși în domeniul său de aplicare, protecția socială fiind percepută în accepțiunea sa largă, cuprinzând asistența socială și cea medicală. Dacă la început Curtea Europeană a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană, iar în cazul persoanelor care au plătit contribuții la un sistem de protecție socială (Muller vs. Austria, decizia din 16 decembrie 1974), ulterior jurisprudența acesteia a evaluat, nu fără de ambiguități în ceea ce privește prestațiile non-contributive, spre protecție mai largă.

În acest context, în cauza Stec și alții versus Marea Britanie (decizia de admisibilitate din 06 iulie 2005), Marea Cameră a Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat, cu valoare de principiu, că atunci când un Stat Parte pune în aplicare o legislație care prevede plata automată a unei prestații sociale - indiferent dacă acordarea acestei prestații depinde sau nu de plata prealabilă a contribuțiilor - această legislație trebuie să fie considerată ca generând un interes patrimonial ce ține de domeniul de aplicare al articolului 1 din Protocolul nr. 1 pentru persoanele care îndeplinesc cerințele sale.

În lumina jurisprudenței Curții Europene, articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană se aplică fără a fi nevoie să se bazeze exclusiv pe relația între alocarea prestațiilor sociale și obligația de a plăti impozite sau alte contribuții.

Instanța de recurs mai reține că, din jurisprudența Curții Constituționale, expusă la paragraful precedent, rezultă că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei. În acest sens, Curtea Constituțională susține aprecierea autorităților dată drepturilor diminuate prin normele contestate ca drepturi potențiale sau aleatorii.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, un asemenea drept social Valentina Tighineanu l-a dobândit legal odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 1998, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative ca drepturi potențiale sau aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare.

Dreptul Valentinei Tighineanu cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut conform prevederilor art. 6 din Codul civil.

În contextul celor expuse, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanțele judecătorești temeinic și legal au obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite Valentinei Tighineanu pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul procurorului în Procuratura de circumscripție Chișinău, cu recalcularea acesteia, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, începând cu data de 05 aprilie 2013, după creșterea salariului cu 35% și începând cu data de 01 august 2016, după creșterea salariului conform art. 60 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 (în vigoare de la 01 august 2016), inclusiv modificările din 01 aprilie 2018, pe toată perioada de pensionare, reieșind din funcția deținută.

S-a mai stabilit că, prin hotărârile contestate instanțele judecătorești ierarhic inferioare au admis și pretenția intimatului cu privire la recunoașterea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 ca fiind ilegal.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, răspunsul unei autorități publice cuprinde punctul de vedere cu privire la interpretarea unei legi sau a unui act administrativ, precum și atestă date existente în evidența unei autorități publice și nu poate fi considerat drept un act administrativ producător de efecte juridice, iar dacă autoritatea publică refuză emiterea unui act administrativ sau eliberarea unor acte, precum și în cazul în care cererea nu este examinată în termenul legal, persoana

poate contesta inacțiunile autorității publice, care sunt asimilate actului administrativ.

În acest sens, adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. T-2053/18 din 14 noiembrie 2018 constituie o decizie a acesteia privind refuzul în recalcularea pensiei intimă și, în consecință, întemeiat a fost recunoscută de instanțele judecătorești ierarhic inferioare ca fiind ilegală.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs conchide că, instanțele judecătorești temeinic și legal au admis acțiunea depusă de către Valentina Tighineanu, iar argumentele invocate de către recurentă în acest sens sunt neîntemeiate și deaceia nu pot fi reținute.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu

Mariana Pitic